

Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

Tájékoztató
a rehabilitációs járadék szabályairól
valamint
a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj és a
baleseti járadék szabályainak változásáról
a 2007. évi LXXXIV. törvény alapján

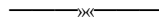
Bevezetés	2
A rehabilitációs járadék a 2007. évi LXXXIV. törvény alapján	3
Mit jelent a komplex minősítési rendszer?	3
Ki jogosult rehabilitációs járadékra?	3
Igénylés, megállapítás, folyósítás	4
Milyen összegű a rehabilitációs járadék?	4
Hogyan történik a rehabilitációs járadék emelése?	5
Mikortól állapítható meg a rehabilitációs járadék?	5
Meddig folyósítható a rehabilitációs járadék?	5
A megállapítás után történik-e időszakos orvosi felülvizsgálat?	6
A rehabilitációs járadékban részesülő feketén történő foglalkoztatásának következményei	6
Mikor szűnik meg a rehabilitációs járadék?	6
Járulékfizetés és adózás	6
Álláskeresés és rehabilitációs járadék	7
Munkajogi védelem	7
Hatálybalépés és további szabályozás	8
A rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj szabályainak változása	9
A rokkantsági nyugdíjjogosultság változása	9
A baleseti rokkantsági nyugdíjjogosultság változása	10
A rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülők új munkavégzési korlátozásának fokozatos bevezetése	10
A rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjas feketén történő foglalkoztatásának következményei	10
Hatálybalépés és átmeneti rendelkezések	11
A baleseti járadék szabályainak változása	12

Bevezetés

Az Országgyűlés az egészségkárosodást szenvedett személyek megmaradt, fejleszthető képességeire épülő rehabilitációjának, társadalmi reintegrációjának elősegítésére, továbbá a rehabilitáció időtartamára a jövedelemarányos keresetpótlás érdekében megalkotta a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvényt (Rjtv.).

A törvényt az Országgyűlés a 2007. június 18-ai ülésnapján fogadta el és a Magyar Közlöny 86. számában, 2007. július 2-án hirdették ki. 2008. január elsején lép hatályba.

A törvény a rehabilitációs járadék szabályainak megalkotása mellett, azzal összhangot teremtve, több más jogszabályt is módosított. Változtak a rokkantsági nyugdíj és a baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultsági feltételei, a folyósításuk melletti keresőtevékenység szabályai és a baleseti járadékkal kapcsolatos szabályok is. A következőkben ezek leglényegesebb elemeiről számolunk be.

A rehabilitációs járadék a 2007. évi LXXXIV. törvény alapján

2008. január 1-jétől új tb-ellátás kerül bevezetésre, amelynek fő célja az érintett személy munkavégző képességének helyreállítása, foglalkoztatásának elősegítése komplex rehabilitációs eljárás keretében.

A rehabilitációs járadékról bár külön törvény rendelkezik, saját jogú nyugellátásnak minősül, amelyet két új jogszabály-hely is rögzít (Tbj. 14.§ (3) c) pontja és a Tny. 6.§ (1) d) pontja). A rehabilitációs járadékra a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó nyugellátásokra vonatkozó szabályokat a rehabilitációs járadékról szóló törvényben meghatározottak szerint kell alkalmazni.

Mit jelent a komplex minősítési rendszer?

Az új, komplex minősítési rendszer célja, hogy a betegségek, sérülések, rendellenességek következtében kialakuló egészségkárosodások, fogyatékoságok, megváltozott munkaképesség és egyéb képességek szakértői véleményezése egységes szakmai elvek és módszertan alapján történjen, emellett ne az elveszett, hanem a megmaradt, a fejleszthető képességekre, a szakmai munkaképesség változására, a rehabilitációs esélyekre koncentráljon.

A rehabilitációs járadék iránti igény elbírálásához a rehabilitációs szakértői szerv a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére a megkereséstől számított 60 napon belül a külön jogszabályban meghatározottak szerinti komplex minősítést végez, és szakvéleményt ad

- a) az egészségkárosodás mértékéről,
- b) a szakmai munkaképességről,
- c) a rehabilitálhatóságról, a rehabilitáció lehetséges irányáról, valamint a rehabilitációs szükségletekről, továbbá a rehabilitációhoz szükséges időtartamról.

A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a szakvélemény megérkezéséig az eljárását felfüggeszti, a komplex minősítés alapján elkészített szakvéleményhez kötve van.

Ki jogosult rehabilitációs járadékra?

Rehabilitációs járadékra az jogosult, aki

- 50-79 %-os egészségkárosodást szenvedett és ezzel összefüggésben foglalkoztatásra rehabilitáció nélkül nem alkalmas és
- kereső tevékenységet nem folytat, vagy a keresete legalább 30 %-kal alacsonyabb az egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó jövedelme havi átlagánál (a továbbiakban: kereseti korlát), továbbá
- rehabilitálható, és
- az életkora szerint szükséges szolgálati időt megszerezte, és
- nem részesül egyéb társadalombiztosítási vagy munkanélküli ellátásban, így például öregségi nyugdíjban, előrehozott öregségi nyugdíjban, korengedményes vagy korkedvezményes nyugdíjban, rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, özvegyi nyugdíjban, bányásznyugdíjban, művésznyugdíjban, szolgálati nyugdíjban, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, táppénzben, álláskeresői támogatásban, álláskeresői segélyben, átmeneti járadékban, rendszeres szociális járadékban,

rokkantsági járadékban, nemzeti helytállásért elnevezésű pótlékban, stb.

A jogosultság elbírálásához az igénylő köteles a keresetéről, jövedelméről nyilatkozni, azt igazolni. A nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére - ellenőrzés céljából - az állami adóhatóság 15 napon belül közli az igénylő keresetére, jövedelmére vonatkozó adatokat.

Az adóhatóság nemcsak a jogosultság megállapításakor, hanem a folyósítás alatt is közreműködik. A kereseti korlát túllépésének vizsgálata érdekében kerül bevezetésre az az új rendelkezés, amely szerint az állami adóhatóság a rehabilitációs járadékban részesülő keresetere, jövedelmére vonatkozó adatokat havonta, a munkáltatói bevallásra előírt határidőt követő hónap utolsó napjáig továbbítja a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervhez. Az így rendelkezésre álló adatok birtokában valósulhat meg a kereset, jövedelem folyamatos figyelése, a jogosultsági feltételek fennállásának ellenőrzése annak érdekében, hogy a valóban jogosultak részesüljenek az ellátásban.

A járadékra jogosult a rehabilitáció sikeres megvalósítása érdekében az illetékes állami foglalkoztatási szervvel folyamatos **együttműködésre** köteles. Ennek keretében írásban kell vállalnia a rehabilitációs megállapodásban foglaltak teljesítését.

A megállapodás elsősorban a munkaképesség helyreállításához szükséges szolgáltatásokra, vállalásokra épül, azaz rögzítésre kerül, hogy az ellátásban részesülő személynek mit kell megtennie azért, hogy ismét munkába tudjon állni, illetve, hogy ehhez milyen állami segítséget kap.

Amennyiben a rehabilitációs megállapodás a járadékos személyét érintő, neki felróható ok miatt nem kerül megkötésre, vagy az abban foglaltaknak, illetőleg a bejelentési kötelezettségének a járadékos nem tesz eleget, az állami foglalkoztatási szerv kezdeményezi a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv felé a járadéknak az együttműködési kötelezettség nem teljesítése miatti megszüntetését.

Igénylés, megállapítás, folyósítás

Az igényt a lakóhely szerint illetékes regionális **nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál** kell előterjeszteni a rehabilitációs járadék, illetve a rokkantsági nyugdíj igénylésére rendszeresített nyomtatványon, vagy elektronikus úton.

Az egészségkárosodás mértékét, a szakmai munkaképességet és a rehabilitálhatóságot külön rehabilitációs szakértői szerv (bizottság) állapítja meg. Az ellátás megállapításáról az igénylő lakóhelye szerint illetékes regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóság határozattal intézkedik, a járadékot a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság folyósítja. A folyósítás a rokkantsági nyugdíjra vonatkozó rendelkezések szerint történik.

Milyen összegű a rehabilitációs járadék?

A rehabilitációs járadék összege megegyezik az azonos szolgálati idő és átlagkereset alapján kiszámítható III. csoportos rokkantsági nyugdíj összegének a 120 %-ával és a legkisebb összege azonos a mindenkori minimálnyugdíj 120 %-ával.

A rokkantsági nyugdíjnál magasabb ellátást az indokolja, hogy a rehabilitációs járadékból – a szolgálati időbe történő beszámítás érdekében – **nyugdíjjárulékot kell fizetni**, és a rehabilitációs járadékban részesülőt **a 13. havi ellátás nem illeti meg**.

Kereső tevékenység esetén a kereseti korlát 3 hónap átlagában történő túllépése után a rehabilitációs járadék összege **50%-kal csökkentett** mértékben kerül megállapításra.

Hogyan történik a rehabilitációs járadék emelése?

A rehabilitációs járadékot évente, a nyugdíjakkal azonos módon kell emelni. Az évenkénti rendszeres emeléséről a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervnek nem kell határozatot hoznia.

Mikortól állapítható meg a rehabilitációs járadék?

2008. január 1-jét követően a járadék attól a naptól állapítható meg, amelytől valamennyi jogosultsági feltétel teljesült, de legkorábban az igénybejelentés napjától. Amennyiben az igénylő azon a napon

- terhességi-gyermekágyi segélyben,
- gyermekgondozási díjban,
- táppénzben,
- baleseti táppénzben részesül,

a rehabilitációs járadék az ellátás megszüntetésének a napjától állapítható meg.

A rehabilitációs járadék mellett azonban megállapítható illetve folyósítható a gyermekgondozási segély.

Meddig folyósítható a rehabilitációs járadék?

A rehabilitációs járadék a rehabilitációhoz szükséges időtartamra, de **legfeljebb három évig** folyósítható. A feltételek bekövetkezése esetén a rehabilitáció sikeres megvalósulásának érdekében az ellátás meghosszabbítható, vagy megszüntetése esetén feléled, de időtartama a 3 évet ezekben az esetekben sem haladhatja meg. Ha a rehabilitáció nem volt sikeres, akkor a járadékos egészségi állapotától függően rokkantsági nyugdíjra vagy munkanélküli, szociális ellátásra válhat jogosulttá.

A rehabilitációs járadék igénybejelentésre a megszűnést, megszüntetést követő 12 hónap elteltével **ismételten megállapítható** abban az esetben, ha a jogosultsági feltételek fennállnak, kizáró feltétel nem áll fenn, és a rehabilitációs szakvélemény alapján az igénylőnek az egészségi állapotában a rehabilitálhatóságot is befolyásoló lényeges változás következett be.

A 12 hónapon belül előterjesztett újabb igénybejelentést csak akkor kell elbírálni, ha azt az egészségkárosodás nem megfelelő mértéke miatt utasították el, és az egészségügyi dokumentáció alapján megállapítható, hogy az igénylő egészségi állapotában az elutasítást követően tartós rosszabbodás következett be.

A megállapítás után történik-e időszakos orvosi felülvizsgálat?

A rehabilitációs járadék esetében a rokkantsági nyugdíjtól eltérően – tekintettel az ellátás viszonylag rövid időtartamára – rendszeres felülvizsgálatra nem kerül sor. A törvény az eseti felülvizsgálat két változatát tartalmazza. Az első esetben a rehabilitációs járadékban részesülő személynek a bejelentése alapján az állami foglalkoztatási szerv kezdeményezi a felülvizsgálatot, vagyis tulajdonképpen a komplex minősítés ismételt elvégzését, az egészségi állapotban történt tartós rosszabbodás esetén. Ekkor amennyiben a minősítés során megállapítható, hogy az egészségkárosodás mértéke a 79%-ot meghaladja, vagy 50-79%-os, de az érintett személy nem rehabilitálható, az ellátást meg kell szüntetni, és részére – kérelemre – rokkantsági nyugdíjat kell megállapítani.

A felülvizsgálat másik esete az, amikor olyan tény vagy körülmény jut a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv tudomására, amely valószínűsíti, hogy a korábban megállapított egészségkárosodás a megállapítás időpontjában nem állt fenn vagy az a megállapítottnál kisebb mértékű volt. Ebben az esetben a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv vezetője hivatalból kezdeményezheti a felülvizsgálatot.

A rehabilitációs járadékban részesülő feketén történő foglalkoztatásának következményei

Amennyiben a rehabilitációs járadékban részesülő foglalkoztatására az ehhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor, a folyósítást 3 hónap időtartamra szüneteltetni kell. Ezt követően, ismételt jogsértés esetén megszűnik a rehabilitációs járadék.

Mikor szűnik meg a rehabilitációs járadék?

Megszűnik a rehabilitációs járadékra való jogosultság, ha a járadékos

- meghalt,
- az ellátás megszüntetését kérte,
- az ellátás időtartama eltelt,
- három naptári hónapot meghaladóan, egybefüggően külföldön tartózkodik,
- kereső tevékenység folytatása esetén, 6 egymást követő hónapra vonatkozó keresetének havi átlaga meghaladja a rokkantsági nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegének 90 %-át, illetve annak a megállapítást követően a rendszeres nyugdíjemelések mértékével növelt összegét, de legalább a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegét,
- egészségi állapotában olyan tartós rosszabbodás következik be, amely rehabilitációt lehetetlenné teszi,
- együttműködési kötelezettségét, illetve a rehabilitációs megállapodásban foglalt kötelezettségeit neki felróható okból nem teljesíti,
- foglalkoztatására ismételten a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor.

Járulékfizetés és adózás

A járadék összegéből **nyugdíjjárulékot** (magánnyugdíjpénztári tagdíjat) kell fizetni, ezért a rehabilitációs járadék folyósításának időtartama a nyugdíjbiztosítás szempontjából **szolgálati**

időnek minősül, ha az előírt nyugdíjjárulékot megfizették. Foglalkoztatónak a járadékot folyósító nyugdíjbiztosítás igazgatási szerv minősül, így a nyugdíjjárulék levonása az ő feladata. A foglalkoztatót terhelő, jelenleg 21 %-os nyugdíjbiztosítási járulékot a központi költségvetés fizeti be a Nyugdíjbiztosítási Alapba.

A folyósítás időtartama a terhességi-gyermekágyi segélyre, illetve a gyermekgondozási díjra jogosultsághoz szükséges előzetes 180 napi **biztosítási időbe is beszámít**.

Adózás szempontjából a rehabilitációs járadék is nyugdíjnak minősül, így adózáskor a nyugdíjak adózására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Egészségügyi ellátásra a rehabilitációs járadékban részesülők a rokkantsági nyugdíjasokhoz hasonló módon válnak jogosulttá, vagyis szolidaritási alapon, járulékfizetés nélkül is részesülhetnek az egészségügyi szolgáltatásokban.

A folyósítás alatt foglalkoztatónak a folyósító szerv minősül, így a foglalkoztatót terhelő járulékokat a központi költségvetés fizeti meg.

Álláskeresés és rehabilitációs járadék

Álláskeresők részére a munkaügyi központ képzési támogatásként keresetpótló juttatást nyújthat, továbbá átvállalhatja a képzéssel kapcsolatos költségeket. A rehabilitációs járadékban részesülő személy ellátottnak minősül, így képzés esetén a megélhetést biztosító keresetpótló juttatásra nem jogosult, azonban a képzéssel kapcsolatos további költségei – a képző intézmény által megállapított tanfolyami költség, valamint a képzéshez kapcsolódó szállás, ételmezés és a helyi, illetőleg helyközi utazás költségei – megtéríthetők. Ennek ügyintézése az illetékes munkaügyi központ kirendeltségén történik.

A rehabilitációs járadék folyósításának időtartama nem jogosít munkanélküli ellátásra (álláskeresői járadékra), azonban az álláskeresői járadék jogalapját megteremtő négy éves időszak meghosszabbodik a rehabilitációs járadék folyósításának időtartamával.

Munkajogi védelem

A szabályozás értelmében a munkáltató nem szüntetheti meg rendes felmondással a munkaviszonyt a rehabilitációs járadékban részesülő személy esetén **a keresőképtelenség teljes időtartama alatt** (egyéb esetben a védelem csak a betegszabadság leteltét követő egy évig illetné meg). E felmondási védelem leteltét követően pedig, rendes felmondással egészségügyi alkalmatlansága miatt csak akkor szüntethető meg a munkaviszony, ha a munkavállaló eredeti munkakörében nem foglalkoztatható tovább, és a munkáltatónál egészségi állapotának megfelelő másik munkakör nem biztosítható, illetve, ha a munkavállaló az ilyen másik munkakörben történő foglalkoztatáshoz szükséges munkaszerződése módosításához nem járul hozzá. Egyéb tekintetben a munkáltató általi rendes felmondásra irányadó szabályok érvényesek.

Hatálybalépés és további szabályozás

A rehabilitációs járadékra vonatkozó szabályokat a 2007. évi LXXXIV. törvény tartalmazza, amely **2008. január 1-jén lép hatályba**. E törvény rendelkezéseit a 2007. december 31-ét követően benyújtott rehabilitációs járadék, rokkantsági nyugdíj, illetve baleseti járadék iránti igénybejelentés – ideértve az állapot-rosszabbodás miatti igénybejelentést is – esetén kell alkalmazni.

A törvény hatálybalépésekor rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek részére kellő időt kell hagyni az új szabályok alkalmazására való felkészülésre, másrészt a személyi és tárgyi feltételek, valamint a komplex rehabilitáció rendszerének megteremtésével párhuzamos, fokozatos bevezetésre van szükség. Ennek megfelelően a törvényben foglaltak szerint az állományban lévő rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek 2008. évben esedékes felülvizsgálata során még nincs kötelezően előírva az úgynevezett komplex minősítés elvégzése. Ez azt jelenti, hogy az érintett személyi kör vonatkozásában csak az egészségkárosodás mértéke alapján kerül megállapításra a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra való jogosultság, a rehabilitálhatóságot a rehabilitációs szakértői szerv még nem vizsgálja, ilyen alapon a rokkantsági nyugdíj ellátás nem kerülhet megszüntetésre. Természetesen az érintett személy kérelmére ettől el lehet tekinteni, ebben az esetben komplex minősítésre kerül sor, és az érintett személy a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően lesz jogosult az ellátásra.

Nem az Rjtv. hanem az utána megjelent, az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézettről, valamint eljárásának részletes szabályairól szóló 213/2007. (VIII. 7.) Korm. rendelet tartalmazza, hogy annak a 2007. december 31-én rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személynek, akinek a 2008. évi felülvizsgálata keretében csak az egészségkárosodás mértékét vizsgálták, a soron következő felülvizsgálata időpontjaként a 2008. évi felülvizsgálat időpontjától számított **két éven belüli** időpontra kell javaslatot tenni, kivéve, ha állapota véglegesnek tekinthető.

Szintén a hatálybalépéskor rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek érdekében kerültek megfogalmazásra azok az átmeneti szabályok, amelyek alapján a kereseti korlát átlépése miatt a nyugellátás megszüntetésére előírt új rendelkezéseket **csak 2008. december 31-ét követően kell alkalmazni**. Ez megfelelő időt biztosít a felkészülésre.

A fokozatos átmenetet van hivatva biztosítani az a rendelkezés is, amely alapján annak az egészségkárosodást szenvedett személynek, aki 2011. december 31-éig életkora alapján 10 éven belül eléri a rá irányadó nyugdíjkorhatárt, az egyéb feltételek teljesülése esetén rehabilitációs járadék helyett rokkantsági nyugdíjat lehet megállapítani, de önként a rehabilitációs járadék megállapítását is kérheti.

A végrehajtást segítő további jogszabályok:

- 213/2007. (VIII. 7.) Korm. rendelet az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézettről, valamint eljárásának részletes szabályairól
- a rehabilitáció részét képező szolgáltatások köre, a rehabilitációval kapcsolatos eljárási szabályok, az együttműködésre, a rehabilitációs megállapodás megkötésére, továbbá a rehabilitációs tervre vonatkozó szabályok (előkészületben)

A rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj szabályainak változása a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény alapján

A rokkantsági nyugdíjjogosultság változása

A **2007. december 31-éig** hatályos szabályok szerint rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki

- a) egészségromlás, illetőleg testi vagy szellemi fogyatkozás következtében munkaképességét 67 százalékban elvesztette és ebben az állapotában javulás egy évig nem várható (a továbbiakban: rokkant),
- b) a szükséges szolgálati időt megszerezte, és
- c) rendszeresen nem dolgozik, vagy keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti keresetnél.

A **2008. január elsejétől** hatályos szabályok szerint rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki

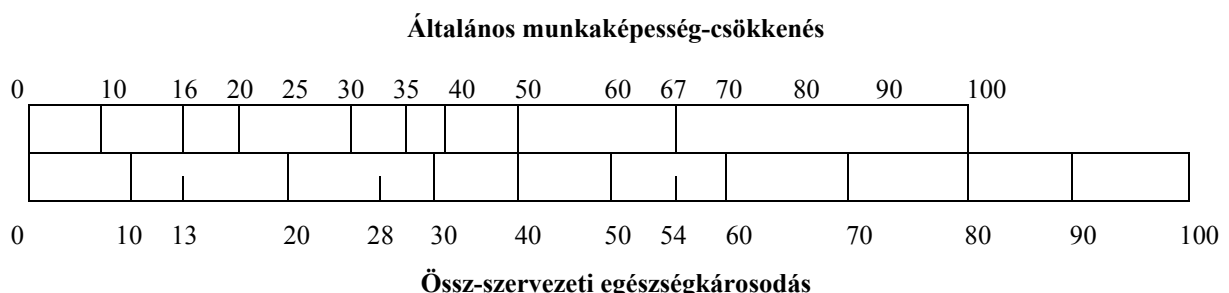
- a) esetében az egészségkárosodás*
 - aa) 79 százalékot meghaladó mértékű, vagy
 - ab) 50-79 százalékos mértékű, de rehabilitációja nem javasolt (aa és ab együtt: *rokkant*), és
- b) az életkorára előírt szolgálati idővel rendelkezik, és
- c) az egészségkárosodás következtében
 - ca) kereső tevékenységet nem folytat, vagy
 - cb) keresete, jövedelme legalább 30 százalékkal alacsonyabb az egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál, és
- d) táppénzben, baleseti táppénzben nem részesül.

A rokkantsági nyugdíjhoz szükséges, életkor szerint meghatározott szolgálati időtartamok 2008. január elseje után is változatlanok maradtak (Tny 24-25.§).

* A rokkantságot kifejező orvosi és jogi feltételek közé az eddigi 67 %-os **munkaképesség-csökkenés** helyére az 50-79 %-os **egészségkárosodás** került. A régi és az új értékelési rendszer kölcsönös megfeleltetésének, együttes alkalmazásának alapvető elvei a következők:

- Az *össz-szervezeti egészségkárosodás* fogalma lényegében megfelel a régebben használt, *általános munkaképesség-csökkenés* fogalomnak.
- A 80%-ot elérő vagy az azt meghaladó össz-szervezeti egészségkárosodás megfelel a korábbi rendszerbeli 100%-os munkaképesség- csökkenésnek.
- Az 50%-os vagy az ennél súlyosabb fokú össz-szervezeti egészségkárosodás a 67%-os vagy ezt meghaladó általános munkaképesség- csökkenésnek felel meg.
- A közepes mértékű (számottevő), 25–49%-os össz-szervezeti egészségkárosodás lényegében megfelel a korábbi 30–50%-os általános munkaképesség-csökkenésnek.

Az egészségkárosodás és az általános munkaképesség-csökkenés értékeinek megfeleltetése

A baleseti rokkantsági nyugdíjjogosultság változása

A 2008. január elsejétől hatályos szabályok szerint baleseti rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki

- a) túlnyomóan üzemi baleset vagy foglalkozási betegség következtében rokkant, és
- b) az egészségkárosodás következtében
 - ba) kereső tevékenységet nem folytat, vagy
 - bb) a keresete, jövedelme legalább 30 százalékkal alacsonyabb az egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó keresete, jövedelme havi átlagánál, és
- c) táppénzben, baleseti táppénzben nem részesül.

Baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosult az is, akinek az egészségkárosodása szilikózis vagy aszbesztózis miatt következett be, és az egészségkárosodás mértéke eléri a 40 százalékot, továbbá a fenti egyéb jogosultsági feltételeknek is megfelel.

A rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülők új munkavégzési korlátozásának fokozatos bevezetése

A 2007. december 31-én rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személyeknél a nyugellátásnak a kereső tevékenység miatti megszüntetésére **2008. december 31-éig** még a régi szabályok alkalmazandók, vagyis a 2008. december 31-éig terjedő időszakban csak akkor kell a rokkantsági nyugdíjat megszüntetni, ha a nyugdíjas már nem rokkant, vagy rendszeresen dolgozik és keresete négy hónap óta lényegesen nem kevesebb annál a keresetnél, amelyet a megrokkánás előtti munkakörében rokkantság nélkül elérhetne.

(A keresetet a rokkantsági nyugdíjra jogosultság szempontjából abban az esetben lehet a megrokkánás előttinél lényegesen kevesebbnek tekinteni, ha a keresetnek a magánszemélyek jövedelemadóval csökkentett összege legalább 20 százalékkal alacsonyabb, mint a nyugdíj alapját képező átlagkereset valorizált összege. Nem tekinthető rendszeres munkavégzésnek, ha valaki a munkakörére megállapított teljes munkaidőnél rövidebb munkaidőben dolgozik, ha pedig már a megrokkánást megelőzően is rövidebb munkaidőben dolgozott, akkor a munkaideje a megrokkánását követően tovább csökken.)

A baleseti sérült részére ebben az esetben - a baleseti rokkantsági nyugdíj helyett - az Ebtv.-ben szabályozott 4. fokozatú baleseti járadékot kell megállapítani.

2009. január elsejétől az 50-79 %-os egészségkárosodást elszenvedett, öregségi nyugdíjkorhatár alatti rokkantsági nyugdíjas jogosultsága megszűnik, ha már nem rokkant, vagy a havi nettó (adóval és járulékokkal csökkentett) jövedelme 6 hónap átlagában meghaladja a rokkantsági nyugdíja alapját képező havi átlagkeresete kilencven százalékát, illetve annak a megállapítást követően a rendszeres nyugdíjemelések mértékével növelt összegét, de legalább a minimálbér összegét.

A kereset, jövedelem vizsgálata céljából az APEH a bevallás alapján a rokkantsági nyugdíjban részesülő keresetére, jövedelmére vonatkozó adatokat havonta, a bevallásra előírt határidőt követő hónap utolsó napjáig továbbítja a nyugdíjbiztosítási igazgatási szervhez.

A rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjas feketén történő foglalkoztatásának következményei

Ha a rokkantsági nyugdíjas 2008. január 1-jétől keresőtevékenységet a foglalkoztatásra

irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában végez, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv soron kívüli felülvizsgálatot rendel el, amelynek keretében el kell végezni az érintett személy komplex minősítését. A felülvizsgálat, illetve a komplex minősítés időtartamára a rokkantsági nyugdíj folyósítását fel kell függeszteni. Amennyiben a felülvizsgálat során megállapítható, hogy a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, a rokkantsági nyugdíjat a felfüggesztés időpontjától kezdődően folyósítani kell. A jogosultsági feltételek hiányában a rokkantsági nyugdíjat meg kell szüntetni.

Hatálybalépés és átmeneti rendelkezések

A rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény 2008. január 1-jén lép hatályba. A törvény rendelkezéseit a 2007. december 31-ét követően benyújtott új, vagy állapotrosszabbodás miatti igénybejelentés esetén kell alkalmazni.

Annak az egészségkárosodást szenvedett személynek, aki 2011. december 31-éig a rá irányadó **nyugdíjkorhatárt 10 éven belül eléri**, és a rehabilitációs járadékra megállapított jogosultsági feltételeknek megfelel a 2007. december 31-ét követően benyújtott igénybejelentés vagy esedékes felülvizsgálat során, kérelmére rokkantsági nyugdíjat kell megállapítani.

Azoknak a 2007. december 31-én rokkantsági nyugdíjban részesülő személynek, akiknek az állapotát az orvosszakértői vizsgálat **véglegesként véleményezte**, az új rendelkezések alapján sem kell felülvizsgálaton megjelenniük, részükre a megállapított rokkantsági nyugdíj folyósítása változatlanul történik.

Valamennyi rokkantsági nyugdíjasra, így a fent említett csoportra is vonatkozik azonban az a 2007. január elsejétől hatályos szabály, miszerint a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv a munkaképesség-csökkenésen alapuló ellátásban részesülő személyt az esedékes orvosi felülvizsgálattól eltérő időpontban is kötelezheti - a jogkövetkezményekről való tájékoztatás mellett - orvosi felülvizsgálat céljából történő személyes megjelenésre, ha olyan tény vagy körülmény jut a tudomására, amely valószínűsíti, hogy a korábban megállapított munkaképesség-csökkenés nem áll fenn vagy az a megállapítottnál kisebb mértékű. Amennyiben a munkaképesség-csökkenésen alapuló ellátásban részesülő személy az orvosi felülvizsgálaton nem jelenik meg, az ellátásra való jogosultságát - az erről szóló határozat keltét követő hónap első napjával - meg kell szüntetni.

A 2007. december 31-én rokkantsági nyugdíjban részesülő személynek a 2008. évben esedékes felülvizsgálata keretében csak az egészségkárosodás mértékét kell vizsgálni. Ennek során amennyiben az egészségkárosodás mértéke **a 79%-ot meghaladja**

- attól függően, hogy mások gondozására szorul-e, az I., illetve II. csoport szerinti rokkantsági nyugdíjra,

amennyiben az egészségkárosodás mértéke **50-79%-os,**

- a III. csoport szerinti rokkantsági nyugdíjra jogosult.

Kérelmére azonban a 2008. évben esedékes soron következő első felülvizsgálata keretében komplex minősítést kell végezni, ebben az esetben a minősítésben foglaltaknak megfelelő ellátásra jogosult.

A baleseti járadék szabályainak változása a rehabilitációs járadékról szóló 2007. évi LXXXIV. törvény alapján

A törvény, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény baleseti járadékra vonatkozó szabályait a következők szerint módosította.

A 2008. január elsejétől hatályos szabályok szerint baleseti járadékra az jogosult, akinek üzemi baleset következtében 13 százalékot meghaladó egészségkárosodása keletkezett, de baleseti rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék nem illeti meg.

Ha az egészségkárosodás mértéke

- a 20 százalékot nem haladja meg, a baleseti járadék legfeljebb 2 éven át,
- ha meghaladja, az egészségkárosodás tartamára időbeli korlátozás nélkül jár.

Ettől eltérően, a szilikózisból és aszbesztózisból eredő és 20 százalékot meg nem haladó egészségkárosodás fennállása alatt a baleseti járadék időbeli korlátozás nélkül jár.

A baleseti járadékra jogosultság azzal a nappal nyílik meg, amelytől az igénylő 13 százalékot meghaladó egészségkárosodását megállapították. Ha az igénylő ezen a napon baleseti táppénzben részesül, a jogosultság a táppénz megszűnését követő nappal nyílik meg. A 2 évet attól a naptól kell számítani, amelytől a baleseti járadékot megállapították.

A baleseti járadék mértéke az üzemi baleset okozta egészségkárosodás fokától függ. Az egészségkárosodás fokának megfelelően

- a) az 1. baleseti fokozatba tartozik az, akinek az egészségkárosodása 14-20 százalék,
- b) a 2. baleseti fokozatba tartozik az, akinek az egészségkárosodása 21-28 százalék,
- c) a 3. baleseti fokozatba tartozik az, akinek az egészségkárosodása 29-39 százalék,
- d) a 4. baleseti fokozatba tartozik az, akinek az egészségkárosodása 39 százalékot meghaladó mértékű.

A baleseti járadék összege a fenti fokozatok sorrendjében a havi átlagkereset 8, 10, 15, illetőleg 30 százaléka.

A baleseti járadékra jogosultság megszűnik, ha az egészségkárosodás a 13 százalékot már nem haladja meg. Ha az egészségkárosodás a 13 százalékot újból meghaladja, a baleseti járadékra jogosultság feléled.

Az 1. fokozatú baleseti járadék 2 éven át történt folyósítása után a járadékra jogosultság akkor éled fel, ha az egészségkárosodás utóbb 3 hónapon át a 20 százalékot meghaladja. Ha az egészségkárosodás ismét 21 százalék alá csökken, a 13 százalékot azonban meghaladja, a baleseti járadék ennek az állapotnak a tartamára - legfeljebb 2 éven át - újból jár.

További információkért a Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztályhoz, vagy az ügyfélszolgálati irodához lehet fordulni.

Nyugdíjasok munkavégzési szabályai

korhatár alatti* nyugdíj melletti munkavégzés		rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj melletti munkavégzés		rehabilitációs járadék melletti munkavégzés
2007.12.31-ig megállapított nyugdíj esetén	2008.01.01. után megállapított nyugdíj esetén	2007.12.31-ig	2008.01.01-től	2008.01.01-től
<p>Mindazokra, akik 2007. december 31-én már saját jogú nyugdíjasok, a nyugdíj és a kereset együttes igénybevételére vonatkozó korlátozás 2010. január 1-jétől vonatkozik, ha akkor még 62 év alattiak.</p>	<p>2008-tól a korhatár alatti öregségi nyugdíj igénybevételének feltétele lesz a biztosítás alapjául szolgáló jogviszony megszüntetése. Vagyis ilyen nyugdíj akkor állapítható meg, ha a biztosított – az életkori és a szolgálati idő feltétel mellett – teljesíti ezt a kritériumot is. Ha a megszüntetett jogviszony helyébe egy új jogviszony lép, akkor arra 2008-tól már szintén új szabályok vonatkoznak. Ezek szerint mindazoknak, akik 62 éves koruk betöltése előtt öregségi nyugdíjasként kereső tevékenységet folytatnak, bizonyos nagyságú munkajövedelem megszerzése után szüneteltetniük kell saját jogú nyugdíjukat.</p> <p>A szüneteltetés alatt az érintett nyugdíjasnak minősül, tehát járnak neki az utazási és egyéb kedvezmények. A szüneteltetés alatti nyugdíjmelést az ellátás újbóli folyósításának idejétől kapja meg. Jogosultságát a 13. havi nyugdíjra nem veszti el, de a 13. havi nyugdíj aktuális részletét csak akkor kapja meg, ha az adott hónapban (márciusban és novemberben) folyósítják a nyugdíját. A rendelkezések szerint az egyes naptári éveket külön-külön kell vizsgálni. A nyugdíjas minden évben rendelkezik egy éves „keretösszeggel”, amely az év első napján érvényes minimálbér 12-szerese. Mindaddig, amíg az adott évi (járulékalapot képező) keresete ezen keretösszeget belül marad, keresete mellett a nyugdíjat is korlátozás nélkül felveheti. Ha azonban keresete meghaladja a keretösszeget, a következő hónaptól az év végéig nyugdíját szüneteltetnie kell. (Ha a keretösszeg túllépésére decemberben kerül sor, a decemberi nyugdíjat vissza kell fizetni.) E korlátozás megszűnik a 62. életév betöltésekor.</p>	<p>A 2007. december 31-éig hatályos szabályok szerint rokkantsági nyugdíjra az jogosult, aki</p> <p>a) egészségromlás, illetőleg testi vagy szellemi fogyatkosság következtében munkaképességét 67 százalékban elvesztette és ebben az állapotában javulás egy évig nem várható (rokkant),</p> <p>b) a szükséges szolgálati időt megszerezte, és</p> <p>c) rendszeresen nem dolgozik, vagy keresete lényegesen kevesebb a megrokkánás előtti keresetnél.</p> <p>A keresetet a rokkantsági nyugdíjra jogosultság szempontjából abban az esetben lehet a megrokkánás előtinél lényegesen kevesebbné tekinteni, ha a keresetnek a magánszemélyek jövedelemadóval csökkentett összege legalább 20 százalékkal alacsonyabb, mint a nyugdíj alapját képező átlagkereset valorizált összege. Nem tekinthető rendszeres munkavégzésnek, ha valaki a munkakörére megállapított teljes munkaidőnél rövidebb munkaidőben dolgozik, ha pedig már a megrokkánást megelőzően is rövidebb munkaidőben dolgozott, akkor a munkaideje a megrokkánását követően tovább csökken.</p>	<p>Kereseti korlátozás a megállapításkor: A jogosultság megállapításakor kereső tevékenységet nem folytathat, csak ha a keresete legalább 30 %-kal alacsonyabb az egészségkárosodást megelőző négy naptári hónapra vonatkozó jövedelme havi átlagánál.</p> <p>Kereseti korlátozás a folyósítás alatt: A rokkantsági nyugdíjra jogosultság megszűnik, ha - az öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő - nyugdíjas 6 egymást követő hónapra vonatkozó - adóval és járulékokkal csökkentett - keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a rokkantsági nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegének 90 százalékát, illetve annak a megállapítást követően a rendszeres nyugdíjmelések mértékével növelt összegét, de legalább a minimálbér összegét. A 2007. december 31-én rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személyeknél a nyugellátásnak a kereső tevékenység miatti megszüntetésére 2008. december 31-éig még a régi szabályok alkalmazandók, vagyis a 2008. december 31-éig terjedő időszakban csak akkor kell a rokkantsági nyugdíjat megszüntetni, ha a nyugdíjas már nem rokkant, vagy rendszeresen dolgozik és keresete négy hónap óta lényegesen nem kevesebb annál a keresetnél, amelyet a megrokkánás előtti munkakörében rokkantság nélkül elérhetne. Ha a rokkantsági nyugdíjas 2008. január 1-jétől keresőtevékenységet a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges jognyilatkozat hiányában végez, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv soron kívüli felülvizsgálatot rendel el, amelynek keretében el kell végezni az érintett személy komplex minősítését. A felülvizsgálat, illetve a komplex minősítés időtartamára a rokkantsági nyugdíj folyósítását fel kell függeszteni. Amennyiben a felülvizsgálat során megállapítható, hogy a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, a rokkantsági nyugdíjat a felfüggesztés időpontjától kezdődően folyósítani kell. A jogosultsági feltételek hiányában a rokkantsági nyugdíjat meg kell szüntetni.</p>	<p>Kereseti korlátozás a folyósítás alatt: A járadék összegét</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 50%-kal csökkenteni kell, ha a járadékos 3, és ▪ meg kell szüntetni, ha 6 <p>egymást követő hónapra vonatkozó - adóval és járulékokkal csökkentett - keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a rokkantsági nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegének 90 százalékát, illetve annak a megállapítást követően a rendszeres nyugdíjmelések mértékével növelt összegét, de legalább a minimálbér összegét.</p> <p>A járadékban részesülő személyt bejelentési kötelezettség terheli, ha kereső tevékenységet folytat, vagy keresete, jövedelme megváltozott.</p> <p>A keresetre, jövedelemre vonatkozó feltételek fennállásának ellenőrzése érdekében a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv az állami adóhatóságtól kap adatokat.</p> <p>Amennyiben a rehabilitációs járadékban részesülő foglalkoztatására az ehhez szükséges jognyilatkozat hiányában került sor, a folyósítást 3 hónap időtartamra szüneteltetni kell. Ezt követően, ismételt jogsértés esetén megszűnik a rehabilitációs járadék.</p>
<p>* előrehozott öregségi nyugdíj, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj, kordkedvezményes nyugdíj, korengedményes nyugdíj, bányásznyugdíj, művésznyugdíj, szolgálati nyugdíj.</p>		<p>2007-től a saját jogú nyugdíjasként folytatott kereső tevékenységre is kiterjed a nyugdíjbiztosítás. A nyugdíjasnak 2007. április 1-jétől (önkéntes vállalással már 2007. január 1-jétől) a megszerzett (járulékalapot képező) munkajövedelméből 8,5 %-os egyéni nyugdíjjárulékot kell fizetnie, ugyanakkor e járulékfizetés ellenében a nyugdíjas további nyugdíjjogokat szerez. Ez azt jelenti, hogy minden így megszerzett 1 évnyi szolgálati idő után a nyugdíjas kérelmére a nyugdíjat – az éves rendszeres emeléseken túl – meg kell emelni. Az emelés nagysága a nyugdíjasként megszerzett szolgálati idő alatt elért, járulékalapot képező kereset, jövedelem átlagának 0,4 %-a. A saját jogú nyugdíjas foglalkoztatott 4 %-os egyéni természetbeni egészségbiztosítási járulék fizetésére is kötelezett. A nyugdíj 2007-től olyan adóterhet nem viselő járandóság, amely összevonandó a nyugdíjas egyéb, összevonási kötelezettség alá eső jövedelmeivel. Maga a nyugdíj 0-kulcsos, tehát nincs utána személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség, azonban az egyéb, a nyugdíjjal összevont jövedelmek adóterhet a nyugdíj összegére tekintettel kell meghatározni.</p>		

